

Vlaanderen
is natuur

Stroperij in Vlaanderen: Handhaving door de Natuurinspectie

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

24 april 2018

1. Handhaving binnen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de werking van de Natuurinspectie
2. Methodiek Programmatisch handhaven binnen de Natuurinspectie
3. De stroperij in Vlaanderen – aantal gegevens

1. Handhaving binnen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de werking van de Natuurinspectie

Handhaving binnen het ANB:

➤ Kerntaak voor Natuurinspectie

- 28 Natuurinspecteurs (gemiddeld 11 gemeenten of +/- 48,000 ha/inspecteur)
- Toezicht (in regel buiten ANB-terreinen) en opsporing (overal)
- Gewestelijk Toezichthouder
- Gewestelijk milieuopsporingsambtenaar (Officier van Gerechtelijke Politie)
- Specialist van handhaving milieubeheerregelgeving

➤ Neventaak voor Operationeel Terreinbeheer

- 85 Boswachters
- Bevoegd voor beheer en toezicht in terreinen beheerd door ANB (82.604 ha (2016))
- Kerntaak: terreinbeheer
- Gewestelijk Toezichthouder

Te handhaven regelgeving door ANB:

- ▶ Hoofdtak: het milieubeheerrecht:
 - *natuurdecreet (21/10/1997)*
 - *bosdecreet (13/06/1990)*
 - *jachtdecreet (24/07/1991)*
 - *wet riviervisserij (01/07/1954)*
- ▶ Materialendecreet (in ruimtelijk kwetsbare gebieden)
- ▶ Pesticidendecreet (SBZ, bermen en langs oppervlaktewaters)
- ▶ Mestdecreet (afstandsregels waterlopen)
- ▶ Alle uitvoeringsbesluiten van deze decreten/wetten

Hoe? => Milieuhandhavingsdecreet (MHD)

(decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995, titel XVI)

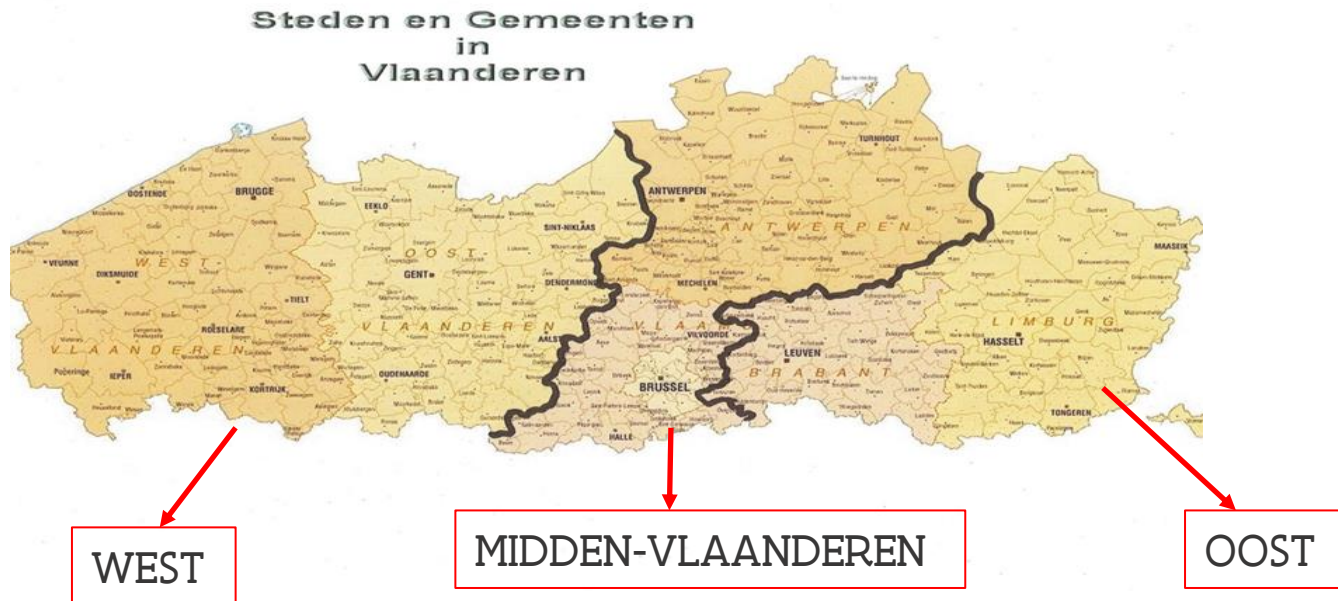
Vlaanderen
is natuur

► Uitgebreid takenpakket

► Impact koppenbesparingen VO bij Natuurinspectie:

- 2010: 45 VTE
- 2014: 38,7 VTE
- 2017: 34,1 VTE

► i.k.v. doelmatigheid: onder meer overstap van provinciale naar regiostructuur

Handhavingsbeleid

► **Doel : ANB zet handhaving in tot het bekomen van een respectvolle houding tegenover natuur, bos en groen**

► **Basisfilosofie:**

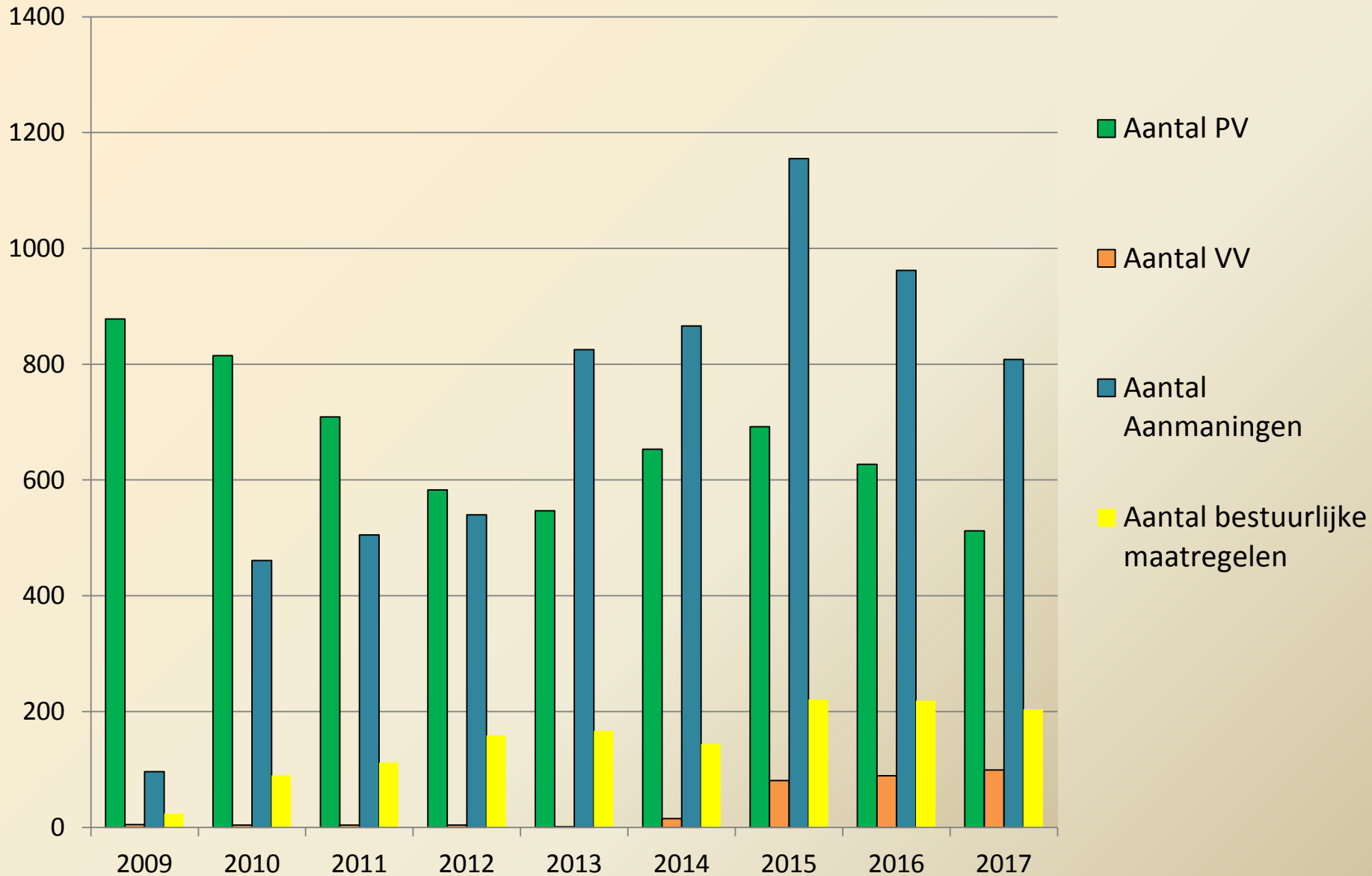
- handhaving vormt sluitstuk van elk beleid
- zonder handhaving blijft naleving van regelgeving problematisch
- handhaving leidt (mee) tot de realisatie van het beleid

► **Evolutie:**

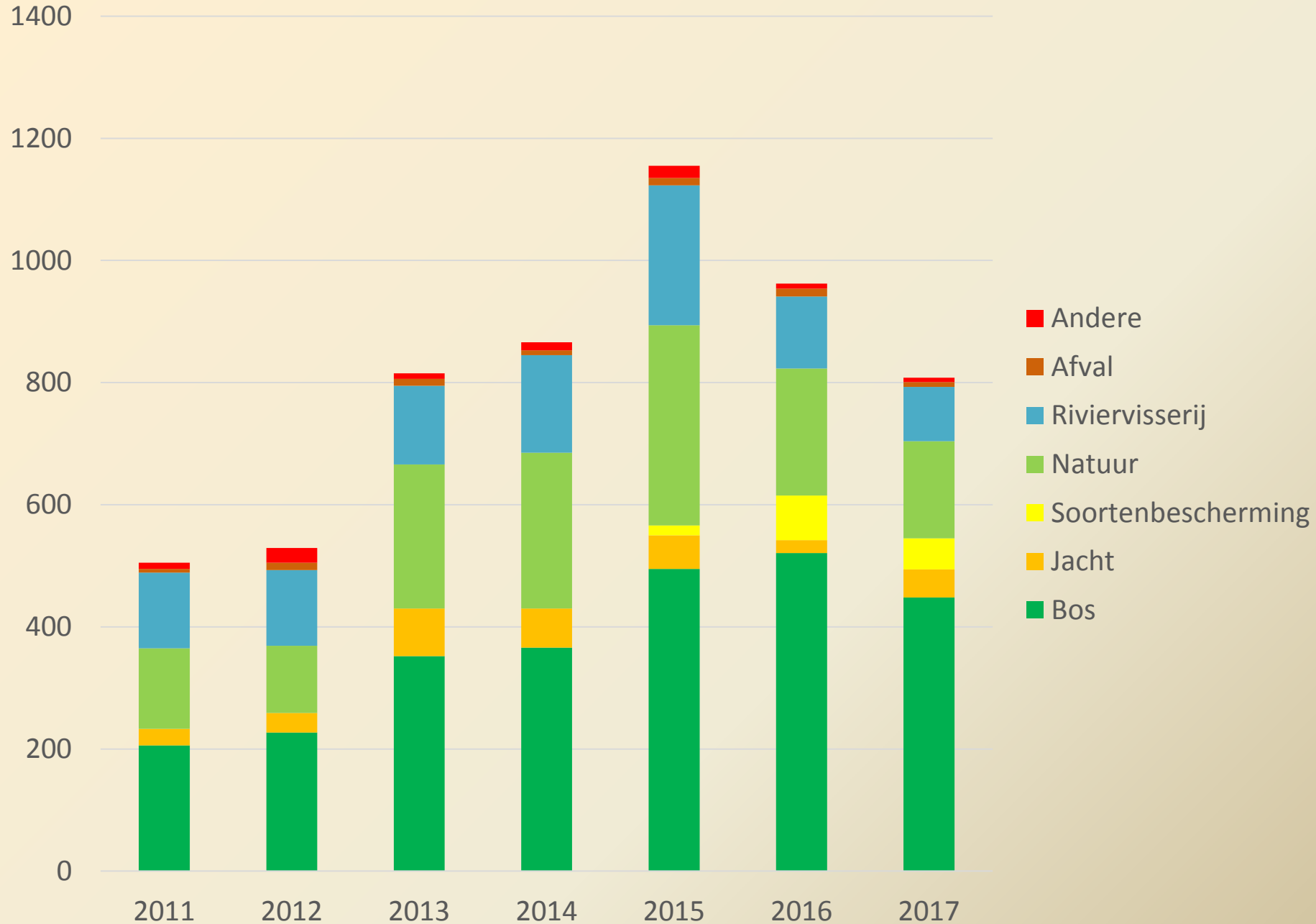
- Vóór inwerkingtreding Milieuhandhavingsdecreet (2009): vooral repressieve aanpak (verbaliseren)
- Sindsdien: **meer preventieve aanpak** met herstelbeleid als speerpunt (méér aanmaningen en bestuurlijke maatregelen, minder PV's). **Hoofddoel: verhoging van de nalevingsgraad van de regelgeving.**

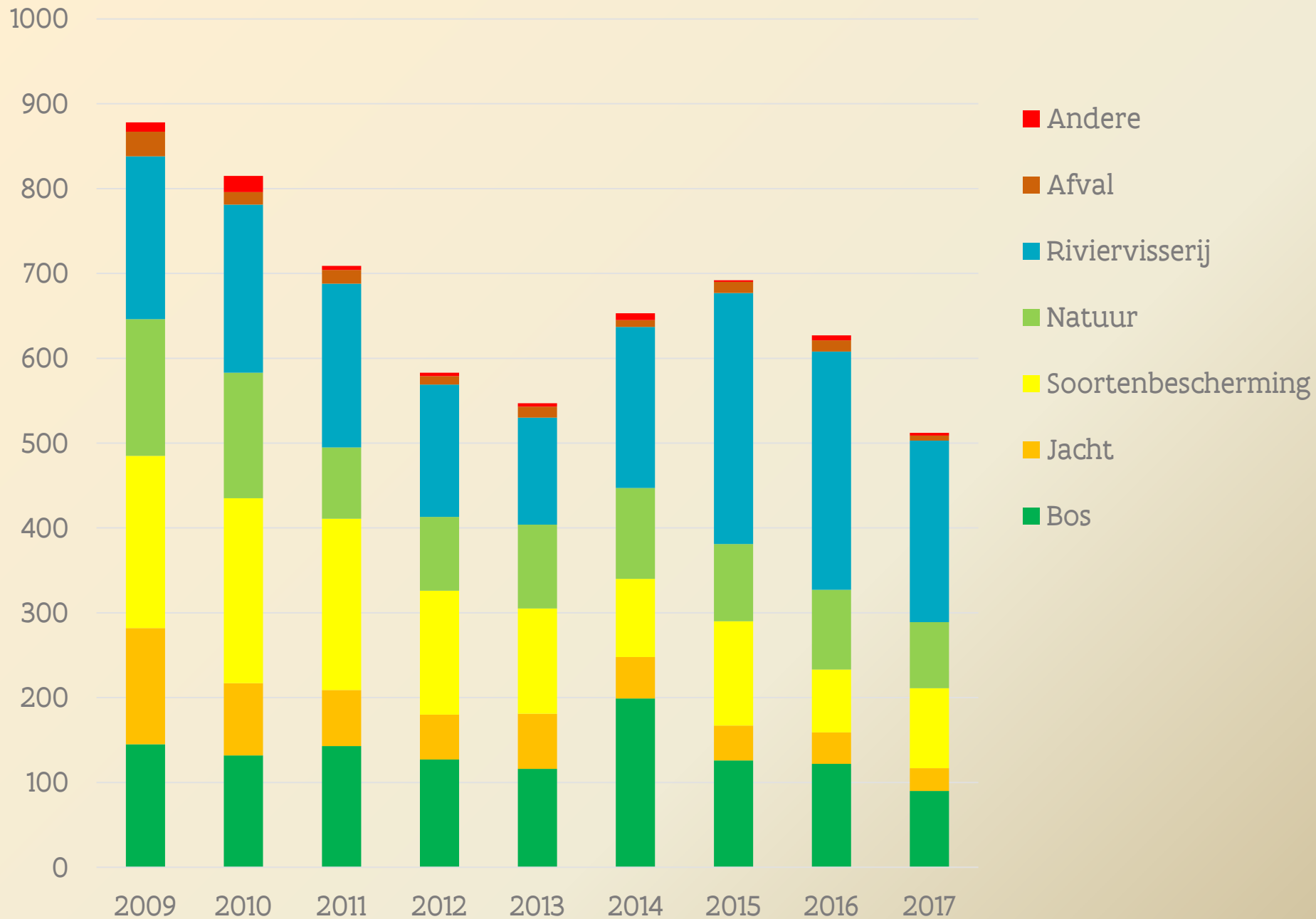
Aantal PV, VV, aanmaningen en bestuurlijke maatregelen 2009-2017

Evolutie aanmaningen 2011-2017

Evolutie Processen-verbaal 2009-2017

2. Methodiek Programmatisch handhaven binnen Natuurinspectie

Programmatisch handhaven

- ▶ ANB past concept programmatisch handhaven, zoals ontwikkeld door Nederlandse ministerie van Justitie, toe op werking van natuurinspectie. (cf. recente mededeling E.C. om naleving van milieuwetgeving te verbeteren met **risicoanalyse** als 1 van de aanbevelingen)
- ▶ Wat = methodiek om met een beperkte capaciteit een maximaal resultaat te behalen (**doelmatig**), omvat 4 delen:
 - risicoanalyse (zie verder)
 - doelgroepenanalyse (= in overleg gaan met de doelgroep en samen zoeken hoe het komt dat de regelgeving niet gevolgd wordt inzicht in gedrag potentiële overtreder)
 - opstellen van interventies(trategie)
 - evaluatie van interventies(trategie)
- ▶ **ANB is pionier van deze methodiek: in Vlaanderen:** de eerste 3 stappen zijn al doorlopen bij het ANB voor 2 doelgroepen (landbouw en beherende overheden)
- ▶ in de meerjarenplanning 2017 – 2019 natuurhandhaving is aantal interventies (vooral gericht op preventie) specifiek voor deze 2 doelgroepen opgenomen.

Programmatisch handhaven - risicoanalyse

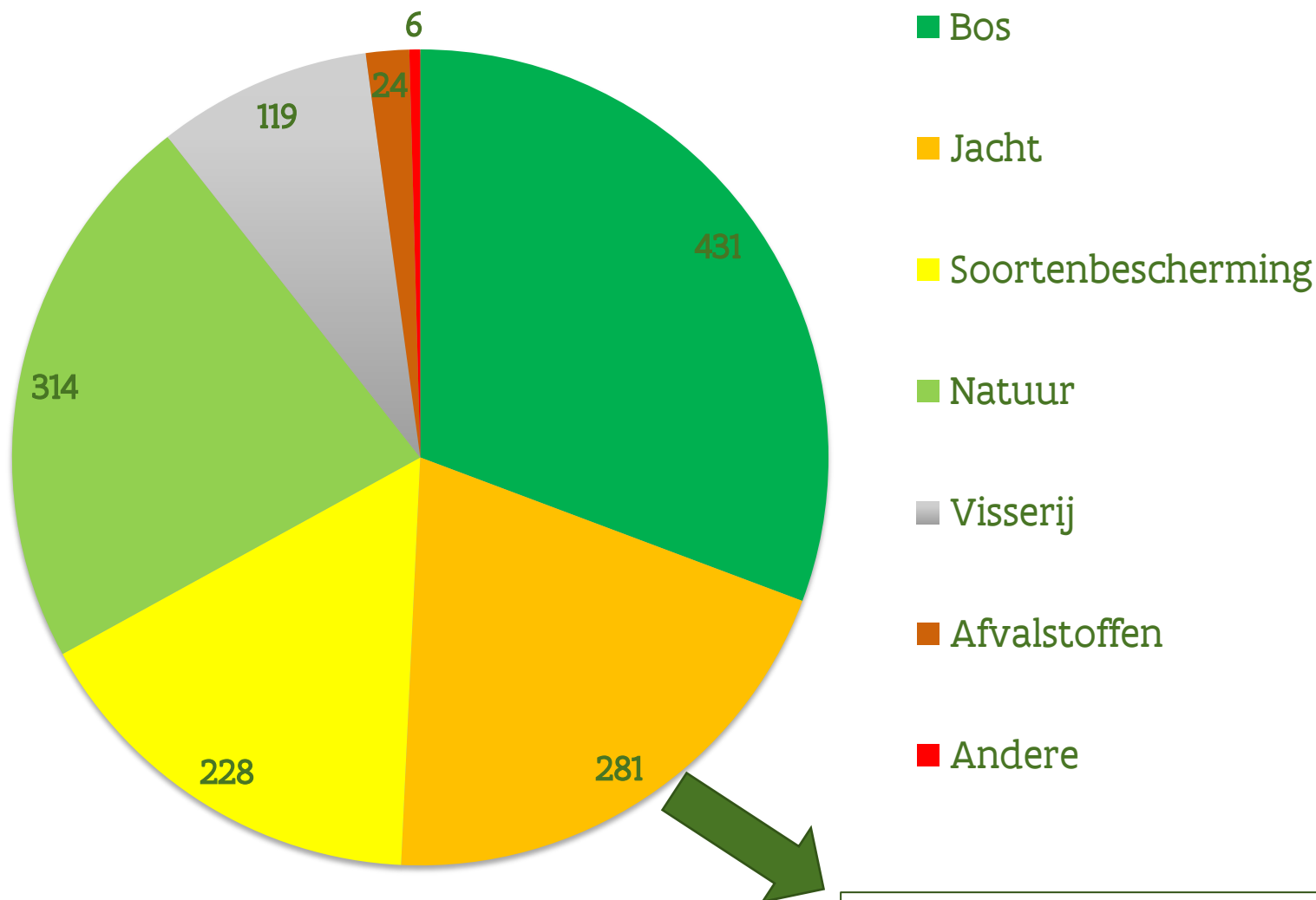
- ▶ vaststellen waar de beleidsdoelen het meest worden bedreigd, met behulp van een risicoanalyse - in 2013 uitgevoerd door uitgebreid panel met alle doelgroepen en handhavingsactoren
 - ▶ **resultaat: geobjectiveerde prioriteitenstelling** van handhavingstaken door inschatting welke overtredingen het grootste negatieve effect op natuurwaarden hebben + van naleefniveau van de verschillende doelgroepen waarop de regelgeving betrekking heeft.
 - ▶ van een aantal doelgroepen is vastgesteld dat hun overtredingen én geregeld voorkomen én betekenisvol schade toebrengen aan natuur - deze overtredingen door deze doelgroepen - wel een prioriteit
 - ▶ Resultaten voor jacht: jachtmisdrijven relatief gezien, geen prioriteit (lees geen betekenisvolle impact op het natuurbehoud - biodiversiteit), behoudens “Jagen/bestrijden met verboden middelen (incl. verboden vuurwapens en/of verboden munitie) en/of verboden methoden” = niet selectieve inzet van gifstoffen, vallen, klemmen (ook probleem van veiligheid voor de mens, voor honden).
- NB. recent fenomeen: vergiftigd fruit voor bestrijding bevers (= gevaar voor de volksgezondheid)
- ▶ **Evident: algemene prioriteit ligt in de bescherming van habitats en leefgebieden – geen leefgebieden: geen soorten.**

3. De stroperij in Vlaanderen cijfers en voorzichtige conclusies

Stroperij in Vlaanderen

- ▶ geen decretale of reglementaire definitie
- ▶ Van Dale: Stroperij = jacht of visserij zonder vergunning of op verboden terrein
- ▶ ANB: Onder stroperij wordt verstaan:
 - bij de jacht: jagen zonder jachtverlof, jagen op andermans grond, jagen in gesloten tijd en jagen met verboden tuigen;
 - bij de riviervisserij: vissen zonder visverlof, vissen in gesloten tijd en vissen met verboden tuigen;
 - bij de beschermde soorten: het vangen en/of doden van beschermde diersoorten.

Aantal meldingen (1403) volgens wetgeving 2017

Waarvan 40 over stroperij
(2,85% van alle meldingen)

- ▶ Veel algemene of vage meldingen – dus weinig concrete - rond stroperij
 - “Ik heb schoten gehoord”
 - “Er wordt hier regelmatig gestroopt”
 - Bandensporen op akkers
 - Melding van jagers/jachtwachters dat reeën worden gestroopt in hun jachtgebied

- ▶ eigenlijk geen melding van de georganiseerde stroperij (wagens met geblindeerde ramen, nachtkijkers, geweren met geluidsdempers) – zéér uitgekiend !

- ▶ analyse van meldingen door natuurinspectie om gevoelige gebieden en periodes te detecteren (onder meer ifv georganiseerde acties jacht)

- ▶ capaciteitsprobleem NI (rekening houdende met veiligheidsaspecten) en manier van stropen maken betrapping op heterdaad bijzonder moeilijk
- ▶ Handhavingsplan 2017-2019: drie georganiseerde acties jacht per jaar in elke inspectieregio (meestal ism lokale politie). Georganiseerde acties zijn doelmatiger dan meteen “blind” uitrukken op basis van meldingen

de stroperij in Vlaanderen

Aantal meldingen en processen-verbaal inzake stroperij volgens wetgeving
voor de periode 2015 2017

Provincie/Regio	Jacht		Visserij		Beschermden soorten		Totaal	
	Meldingen	PV	Meldingen	PV	Meldingen	PV	Meldingen	PV
2015	48	41	20	162	96	90	164	293
2016	27	37	19	139	77	44	123	220
2017	40	18	23	144	78	46	141	208

Strikken en stroppen

Klem

Vos in veerklem

Giftige lokazen

Aldicarp (Temic)

Carbofuran (Curater)

Sanctionering stroperij: enkele praktijkvoorbeelden

- ▶ Vonnis Rechtbank eerste aanleg te Brugge 24 juni 2015 – stroperij op konijnen
 - Verbeurdverklaring van wagen en wapen
 - Opschorting van uitspraak veroordeling gedurende 3 jaar
 - WBE burgerlijke partij

- ▶ Vonnis Rechtbank eerste aanleg te Gent 6 februari 2018 – illegale hazenjacht met windhonden door personen met Engelse nationaliteit:
 - Gevangenisstraf van 9 maanden en boete van 8000 euro
 - Jachtrechthouder en HVV burgerlijke partij

Andere handhavingsactoren

→ Lokale politie

→ Bijzondere veldwachters

- Beheer en bewaking van jachtterreinen (art. 61 veldwetboek)
- Officier van gerechtelijke politie (beperkte bevoegdheden)
- (NB: helaas vaststelling dat sommige bijzondere veldwachters ook ernstige jachtmisdrijven begaan)

Conclusies

- werking Natuurinspectie: zo doelmatig mogelijk georganiseerd in functie van vastgelegde handhavingsprioriteiten voor het natuurbehoud in Vlaanderen
- weinig concrete meldingen over stroperij in de jacht
- met bruikbare meldingen wordt altijd iets gedaan
- Natuurinspectie zet sterk in op het detecteren en vervolgen van het gebruik van niet selectieve verboden middelen en tuigen (= enige prioriteit jachtregelgeving op basis van risicoanalyse)
- Natuurinspectie is niet de enige handhavingsactor van de jachtregelgeving
- voor aanpak van de georganiseerde stroperij: samenwerking met lokale politie bij gecoördineerde acties (onder meer omwille van veiligheid)